

ИЗЛИЗА:
въ Варна
Вторникъ и Петъкъ
въ Бургасъ
Срѣда и Недѣля

Абонаментъ за България:
За година . . . 16 лв.
6 м-ца . . . 8
3 м-ца . . . 5
За странство:
За година . . . 30 лв.
6 м-ца . . . 16
Винаги прѣдплатени.

Единъ брой 10 ст.

БУРГАСКО ИЗДАНИЕ ТЪРГОВСКИ ФАРЪ LE PHARE DU COMMERCE.

СУБСИДИРАНЪ ОТЪ ВАРНЕНСКАТА И БУРГАЗСКАТА ТЪРГОВСКИ КАМАРИ.

Органъ за информация, политическа и стопанска икономия, търговия, земледѣлие и индустрия.

Телефонъ въ Варна № 223.

Уредникъ: П. ДРАГУЛЕВЪ.

Телефонъ въ Бургасъ № 135.

За обявление въ
Варп. Градска Библиотека
стр. по 70 ст., на IV-та
стр. 20 стотинки.

За по-вече обнародва-
ния се прави особено
споразумение.

Съобщения, ржкописи и
суми се изпращат до
уредника:

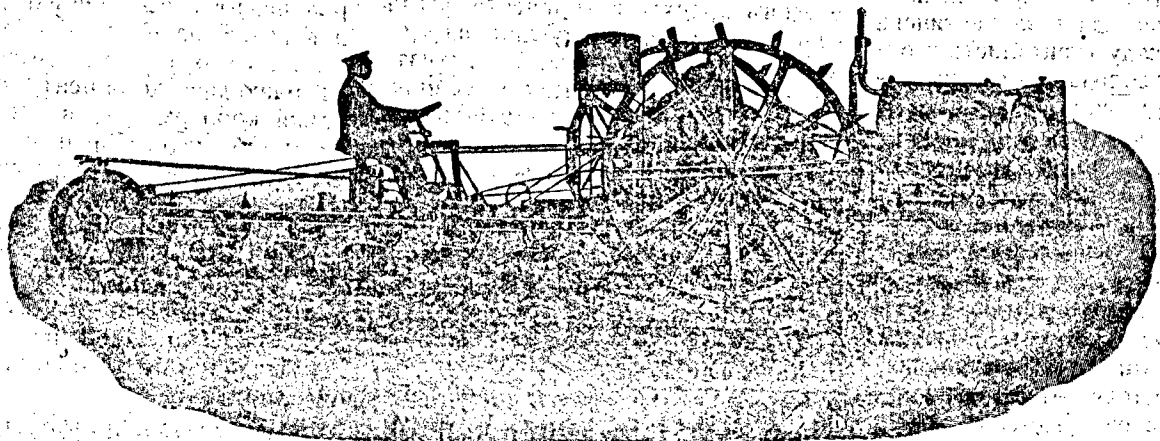
П. ДРАГУЛЕВЪ.

Единъ брой 10 ст.

Грамаденъ успѣхъ е постигнатъ съ моторния плугъ „ЩОКЪ“

най-усвършенствувания до сега плугъ съ моторъ, конструиранъ най-гениално систе-
мата доведена до съвършенство, резултати постигнати неочаквани.

Продадени повече отъ 800 моторни плугове въ цѣля свѣтъ!

Моторния плугъ „ЩОКЪ“ оръ на дълбочина 35 см., като обръща почвата най-добър.
Моторния плугъ „ЩОКЪ“ може да влачи: грали (буруни), култиватори, жетварки, сноповъ-
зачки, сѣялки и локомотиви.

Моторния плугъ „ЩОКЪ“ изорава дневно около 80 декара.
Моторния плугъ „ЩОКЪ“ оръ всѣкаква почва: мекка и твърда.
Моторния плугъ „ЩОКЪ“ работи въ дъждовно и кално врѣме, безъ труд и безъ да затъва.
Моторния плугъ „ЩОКЪ“ се нуждае отъ прислугата на единъ човѣкъ и е крайно икономиченъ.
Моторния плугъ „ЩОКЪ“ има тежина само 5000 килограма и която тѣжестъ никакъ не отъ-
вка нивитѣ.

Моторния плугъ „ЩОКЪ“ е конструиранъ отъ най-добрия материалъ по трайностъ до сега не-
постигнатъ при другитѣ системи.

Продадени въ България и Ромъния повече отъ 50 парчета отъ които:

- 1 моторенъ плугъ на Държавния Заводъ за добитѣкъ и складъ за жребци въ Кабиюкъ.
- 2 моторни плуга на г. г. Захария и Никола Холевичъ въ с. Царъ Борисъ (Добруджата).
- 1 моторенъ плугъ на г. г. Братия Кудеви, с. Качамакъ.
- 1 „ „ „ г. г. наследниците на пок. Хр. Ючормански въ с. Якъткчиларъ Добрудж.
- 1 „ „ „ г. Тино Хаджи Тиневъ, село Калайджик-Дере, Добруджата.
- 1 „ „ „ г. Пенчо Атанасовъ, село Мохамедча, Добруджата.

ПРОСПЕКТИ И ВСѢКАКВИ СВѢДѢНИЯ СЕ ДАВАТЪ ОТЪ ЕДИНСТВЕНИТЪ ЗА БЪЛГАРИЯ
ПРЕДСТАВИТЕЛИ:

Анонимно Дружество бивше ЕВГЕНИЙ БЕЛЕСЪ Варна.

Hamburg--Amerika--Linie

Service du Levant

Хамбургъ-Америка-Линия

ИСТОЧНА СЛУЖБА

Имаме удоволствието да съобщиме на интересующитѣ се господа
български търговци какво дружеството ни рѣши да установи една ре-
довна и директна служба между Нью-Йоркъ, Средеземнитѣ и Черномор-
скитѣ пристанища и обратно.

Тази служба ще се именува отъ парахода „CORCOVADO“ (отъ
12,000 тона и съ двѣ вѣтла), който ще трѣгне отъ Нью-Йоркъ на 2/15
Априлий н. г. и пристига въ Бургасъ и Варна около 24/7 Май н. г.

За подробности по рейситѣ, навла и пр. молимъ интересующитѣ се
да се отправятъ къмъ агентитѣ на дружеството:

г-да Г. Бези, Синъ & С-ие въ Бургасъ. — г-да Братия Зола въ Варна.

Д. С. ЖЕЧКОВЪ

комисонеръ — експедиторъ

Телефонъ № 127.

БУРГАСЪ.

За телеграми: Д. ЖЕЧКОВЪ.

Постояненъ депозитъ отъ турски каменни въглища отъ „Козлу“ и „Килимъ“.

Продажба на едро — франко вагонъ Бургасъ. Поръчките се изпълняватъ веднага.

Е. Л. МОШОНОВЪ

АГЕНТУРА — КОМИСИОНА — ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО

Александрия (Египетъ) и агенция въ Каиро и Портъ Саидъ.

Дава всѣкакви свѣдѣния безъ никакво вознаграждение на всѣ-
ки интересующъ се по всички артикули, които могатъ да намѣрятъ
добъръ пазаръ въ Египетъ.
Представяна и продава брашна на Индустриалното Дружество „СИЛА“
отъ Варна и разни търговски ками на комисии на чужда.

Адресъ: М-г. El. Mochoff, Alexandre (Egypt).

В. Р. № 824.

Agences: Le Caire & Port-Saïd.

ГОЛЪМЪ ИЗБОРЪ ОТЪ

ПОМПИ

за кладенци, градини и винарски

ОФЕРИРА МНОГО ЕФИНО

МАШИНИНЪ СКАДЪ

ВУЛКАНЪ

Епщайнъ -- Русе.

Илюстровани каталози при

поискване даромъ.

„НАФТА“

Българско Акционерно Дружество

Капиталъ 1,000,000 лева.

Централа въ София.

Клонове въ всички градове на Царството.

Постоянни складове въ всички кло-
нове отъ газъ въ каси и варели, бен-
зинъ за освѣтление, автомобили, мотори,
индустриални и техникоинженерски цѣли, ми-
нерални и цилиндрови масла, га-
зойлъ (нафта) за Дизелмотори, пажу-
ра за гориво въ парни котли, катранъ
парафинъ, асфалтъ и всички други
нефтени продукти.

Цѣни и условия най-износни.

ФАБРИЧНА МАРКА.

ГАЗЪ

отъ

най-добро качество

Употребявайте

само тази марка.

А. Илиевъ & С-ие

Централъ Варна, клонове Бургасъ, София, Русе,
Сомовитъ, Пловдивъ, и Шуменъ
КОМИСИОННА И ЕКСПЕДИЦИЯ.

Продажба: ГАЗЪ, СОЛЪ, МИНЕРАЛНИ МАСЛА, ЗАХАРЪ И
МАРСИЛСКИ КЕРЕМИДИ.

Гугучковъ & Антонели

КОМИСИОНА ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО — БУРГАСЪ

Постояненъ складъ отъ каменни въглища за парни машини

и тухларници.

Продаватъ съ най-износни цѣни първокачественъ Белгийски

„PORTLAND“ цементъ, одобренъ отъ министерството

за държавни постройки.

Гаврилъ Пеневъ & С-ие Бургасъ.

КОМАНДИТНО ДРУЖЕСТВО

Телефонъ № 109

Téléphon № 109

САМО ПРИ НАСЪ ще намѣрите най-износни цѣни и условия,
пълненъ чешитѣ отъ разни

колониялни, желъзарски и бояджийски стоки

ДОСТАВЯМЕ ОТЪ ФАБР. и МИНИТЪ цѣли вагони; сурови желъ-
лѣза, Чамберлицы, Шведски желъза, Махлъци, Черна ламарина, Гал-
ванизирана ламарина. Телени гвоздеи, Цинкъ, Безирови масла, Кини
Крокодилъ, Империялъ, Джамове, белгийски цементъ хедроликъ,
желъзни грѣди (путрѣли), каменни въглища, кардифъ, коксъ, антра-
цитъ и-милли, Марсилски керемиди, торби калкутски, 2 1/2 либри
и солени, 2 1/4 либри земни бои, стипца, зачка, сода бикарбонатъ,
захаръ, кафета, калай, бакъръ, олово, чугунъ, синъ камакъ, мине-
рални, слънчогледови, фъстъчни, памучни, и дървени масла и черъ
пиперъ Сингапуръ. При спецификация.

Винаги, прѣди да си набавите стокитѣ, искайте нашитѣ цѣни. Сж-
свършенно държимъ и въ депозитъ сурови желъзни шини, желъ-
зни грѣди (путрѣли), Цинкъ, Ламарина, Гвоздеи, Калай, бѣло тенеке,
Синъ камакъ, Циментъ, Марсилски керемиди, Камѣнни въглища.
Безирови масла — бои бодливъ тель.

Каменни въглища, кардифъ, антрацитъ и коксъ

Масла: дървени, памучни сусамови, фъстъчни слънчогледови
маслини и др.

Винаги прѣди да си набавитѣ стокитѣ искайте нашитѣ цѣни.

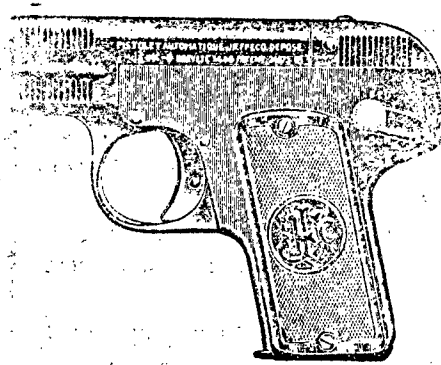
ТЮТЮНИ и
ПАПИРОСИ
„ПРОГРЕСЪ“
КОНЯКЪ
МАСТИКА
АМЕРЪ ВЕРМУТЪ
РОМЪ СЖ НАЙ-ДОВРИ
Т. Д. Кършевъ & Синъ — Сливенъ

Бр. Ц. Кулеви-Бургасъ

Телефонъ № 21.

Телегр. адресъ: Кулеви.

Голѣмъ складъ — Цѣни най-износни.

Греди желъзни (путрели),
желъза всички видове; четвър-
тити, плоски, фасонирани, чам-
берлицы; Ламарина: черна, гал-
ванизирана; Цинкъ; Гвоздеи: те-
лени, желъзни, подковни; Под-
кови, тель бодливъ; Стомона
(челикъ) въ каси и на прѣти;
Порти за коля, връшници, ло-
пати, кофи, коси, сѣрпове, мо-
тики, копащи, вили, термъци,
плочи за печки, тенеке бѣло;
калай, нишабъръ, олово, сачми,
циментъ беочински, масла ма-
шинни, стипца, катранъ, смола, плугове и др.

Единственъ депозитъ на:

пушки, револвери, барутъ, патро-
ни, фитилъ, гилзи, явзи, тапи и др.

ПРОДАЖБА И НА ЕДРО.

Пушки отъ 25 лв. и револвери отъ 8
лева наторъ.Имайки винаги голѣми ангаджименти съ фабрики-
тѣ, правимъ продажба и отъ направо съ конкурентни цѣни.Прѣди да дадете поръчките си кждето и да е, искайте и
НАШИТЪ ЦѢНИ.

ДИЗЕЛЪ МОТОРИ (DIESEL)

най-икономичния и най-сигурния двигателъ на XX вѣкъ отъ
8 — 2000 конски сили.

Фабрикация Linke Hoffmann—Werke въ Bräslau (Герм.)

Оферти при поискване. Цѣни ефтини и изплащане на срокове.

Представителъ за България:

МАРКО ШЕХТЕРЪ — СОФИЯ.

В. „Търговски Фаръ“ излиза въ Варна и Бургасъ.

Димитър & Иванова & Синове

БУРГАСЪ — СЛИВЕНЪ.

Телефон № 72 — 61.

Телегр. адрес: Халжи Иванова

Голѣмъ складъ — Износни цѣни

Желѣза всички видове; чамберлици, ламарини, калай, бѣло тенеке, цинкъ и олово.

Желѣзни грѣди (путрели), портландъ цементъ, телени гвоздеи, безиръ, холандски бон, подковни гвоздеи, пегали, грѣси желѣзни и каучукови, лопати, кофи и всички сортове дребна желѣзария. Разполагайки съ ангажименти за голѣми партии правимъ поръчки направо съ конкурентни цѣни.

Постояненъ пълненъ складъ отъ земеделѣчески и индустриални машини и оръдия**Д. Теневъ Ив. Куртевъ**

въ СТ. ЗАГОРА и РАДНЕВО.

Прѣпоръчватъ се на земеделѣцѣ и индустриалци: американската модерно усъвършенствуванa машина вършачка „ФАРКАРЪ“; газожения моторъ „ХОРНЗБИ“ английска фабрикация, които сж цѣла благодатъ за земеделѣцѣ и индустрията; прѣпоръчватъ се сжщо и германски и английски модели ДАРАЦИ за влачене вѣлна. Покупни условия и цѣни всѣкога най-износни, всѣкога добри за купувачитѣ.

Иванъ Валець — Габрово

Освѣтъ прѣдставителствата на многото други кжщи, има прѣдставителство на прочутата свѣтовна машинна фабрика Менуш, акционерно д-во въ Франкфуртъ н/Майнъ, която е специална п фабрикунането обущарски и кожарски машини. Отъ нея, съ прѣдставителство и съдѣйствието на кжщата ни сж построени въ Габрово фабрики за обуща: фабрика „Янтра“, фабрика „Прогресъ“ и фабрика „Бизонъ“, които дадоха отлични резултати.

На интересующитѣ се сме готови всѣкога да изпращаме всѣкакви каталози, проспекти, обяснения и др. стига да се отнесатъ до кантората ни.

Вълненс-Текстилно Анонимно Акц. Д-во**„Фабрика „Александър“ — Габрово**

Произвежда доброкачествени чисто вълнени камгарни и шрайгарни ПЛАТОВЕ, а така сжщо и всѣкакъв видъ ПРѢЖДИ за тъкане, фланели и гайтани.

Цѣни и условия износни.

Ив. Кремаковъ & Ив. Кюсева — Бургасъ

Г-да млѣкари и мандраджии,

Не изпушайте случая да се снабдите съ нашитѣ млѣкарски машини специално за мандри и млѣкарници

„Pump-Separator“

най-практични, икономични, солидни и леки отъ всички други системи.

Опитани и прѣпоръчани отъ държавното земеделѣско училище въ Садово, съ свидетелство № 472.

Най-разпространени въ цѣлия свѣтъ, както и у насъ и Турция, Ромжния, Сърбия и др.

За работата и солидността даваме на нашитѣ клиенти 15 годишна гаранция.

Необходими за всѣка мандра!

Имаме и всички млѣкарски принадлежности.

Свѣдѣния и каталози изпращаме на интересующитѣ се.

БАНКЕРСКА КЖЩА**Петръ Лукановъ & П. Пантовъ**

въ ВИДИНЪ.

Извършва всички видове банкови операции: шконтира заеми — инкасира, купува и продава цѣни книжки, прави вжтрѣшни и външни прѣводи и пр., дава референци.

Занимава се и съ покупка и продажба на разни зърнени храни и пр.

Тел. графенъ-адресъ: Лукановъ, Пантовъ.

Иоханъ Вайнтраубъ-не

УРГАСЪ.

МЕЖДУНАРОДНИ ТРАНСПОРТИ

Обезмѣтиване, Комисиона, Инкассо.

Прѣдставители на първото българско акционерно дружество за международни транспорти въ София.

Д-ръ Б. Жечковъ.

Развитието на кредита въ България.

Безспорно е, че въпроса за кредита е единъ отъ общирнитѣ, отъ сложнитѣ и отъ най-главнитѣ въ политическата економия. Държавнитѣ мжже, които алъ сж разбирали новата роля за економическото развитие, често сж докарвали кризи съ свѣтквична буряна, разбира се, ржководена вѣтъ отъ всѣка опитност, основана често върху погрѣшни теории на кредита.

Напротивъ, нации, които благодарение на мадростта гѣхнитѣ правителства или благодарение на уроцигѣ дадени имъ чрѣвъ печалнитѣ опити правени отъ тѣхнитѣ съсѣди, можали да организиратъ по добръ своятъ кредитъ — такива нации разбира се, сж имали сжщо животъ економически или социаленъ, по редовенъ и повече или по малко съ едно правилно нормално развитие.

България, която не е могла да слѣдва прогреса на европ. нации, освѣтъ слѣвъ своето освобождение отъ турското иго, дълго време не познаваше и не си служеше съ никакви отъ кредитнитѣ инструменти или институти, освѣтъ ако не се смѣта лихварството, което е сжществувало почти прѣвъ всичкото време. Така, че, тази нова страна, тази нова нация трѣбваше да влѣзе въ пътя на прогреса, бихме казали даже, не крачка по крачка, но тичайки, понеже днесъ та сѣдържа и употребява редовно всичкитѣ срѣдства и всички институти познати на кредита. Въ Европа и въ цѣлия свѣтъ тази цивилизована бързина — ако бихме могли така да се изразимъ, се дължи главно на слѣдуюци факторъ. Ний нѣмаме почти никакъ традиции, защото прѣвъ 500 год. иго, ний сме изгубили нашитѣ истински български нрави и сме придобили или по скоро усвоили чрѣвъ сила много турски привички, изключая тѣзи, които религията ни е забранявала да слѣдваме и като български народъ обича много свободата разбира се, той е гордъ сега за да се отрече отъ всичко взето турско. Ето защо той отива широко своитѣ обития на европейския прогресъ, ето защо той отива къмъ него съ гигански крачки. Безсмѣнение, това е имало и своитѣ неудобства, понѣкога сме обкръжали голѣми грѣшки или сме прѣправяли кой чуждо взетото. Обаче трѣбва да се признае, че тѣзи прѣправки сж необходими, като излизаме отъ факта, съ който бързина сме длѣтели къмъ прогреса. Както и да е, въ всѣки случай, трѣбва да се признае, че липсата отъ традиции ни принесе по голѣма полза и — ще прибавимъ даже — това е като едно необходимо зло — както е и капитализма. Въ вслучая, който ни занимава — ний трѣбва да забѣлжимъ, че България, слѣдвайки Европа, е могла да използва тѣвърдъ добръ отъ нейната опитност, понеже за сега нашитѣ кредитни институти далечъ даже да сж увеличавали въ економическѣ кризи — напротивъ и много пжти вече — благодарение на тѣхъ България бивала прѣдпазвана и отбѣгвала тежкитѣ послѣдствия отъ кризи съ економически характеръ.

Подъ турското владѣние — българската продукция (продукция) е прѣдставлявала единъ тѣвърдъ тѣмъ феноменъ. Турция е живѣла въ пълно невѣжество, а пжтъ и цивилизацията не е прониквала, тѣй че, тя си е служила сама. Търговските здѣлки сж странство сж били забранени отъ религията имъ па даже и вжтрѣшния имъ пазаръ не е билъ развитъ — слаба индустрия прѣдставлявала отъ нѣколко занаятчици особено въ по голѣмитѣ градове сж имали сегистъ-тогистъ сношения съ земеделѣското и полско население. Понеже всичко тогава излизаше отъ ржката, то и занаятитѣ имъ бѣха примитивни — често господаря съ калфата и нѣколко чирачета въ своето си дюкянче, продавалъ направо на публиката — продукта отъ своя трудъ. За него бѣше излишно да търси широки пазари и интензивна обмяна — нуждитѣ бѣха ограничени и производството за това слабо. Разбира се, щомъ като Турция е била при такива тежки економически условия, България, която е била подъ нейното владѣние, не е могла да отиде по далечъ въ економическо развитие.

Търговията и индустрията на българитѣ се намираха подъ сжщитѣ тежки условия и всичко тогава се прѣгиваше по начинъ подобенъ на срѣднитѣ вѣкове на зап. Европа. По кѣсно вече, изпъкватъ нѣколко шаечни фабрики, които започватъ търговията съ сѣсѣднитѣ държави, Ромжния, Сърбия; търговия безъ съмнение малка, но важна все-таки съ това, че е даденъ първия тласкъ и идеята да ставатъ сношения съ странство, озарява тѣсния кръгозоръ на групата търговци и обмяната на мѣстни продукти съ странство, става по-оживена, а съ това се бѣсна и продукцията малко по малко.

Въ циркуляцията срѣщаме вече повече пари, — които до тогава бѣха въ доста ограничено положение, особено, като знаемъ, че българина е купувалъ само за нужди строго опредѣлени, които бѣха тогава напълно ограничени. Кредитъ сжществуваше единствено като начинъ на помощъ, само между хора отъ една фамилия или отъ единъ класъ. Такъвъ кредитъ не изискваше никакви формалности, така че България не познаваше ролята на кредита, съ който си служиха вече другитѣ цивилизовани страни. Като споменахме за кредита ний не трѣбва да минемъ мълчаливо нѣколко необходими наблюдения върху истинската роля на кредита.

Тамъ гдѣто е сжществувала жива търговия и развита индустрия, тамъ може да се каже, че кредитъ привилъ истински услуги, защото кредита е за търговията, това което сж крилѣтъ за птичката. Кредитъ за да бѣде нормаленъ и навсѣкждъ кждѣто се е прѣскаждалъ въ нормални условия, работата и индустрията сж по-сжживени, богатството по-изобилно, обмяната по-интензивна и живота по-зободно-по-активенъ. Кредитъ прави леснотия на капиталиститѣ иначе натрупани капиталы биха се изхарчили непродуктивно. Кредитъ произвежда една истинска асоциация между капиталиста и работника, една солидарност на интереситѣ между капитала и работата. Така че, кредита фаворизира нарастването на богатството, като иде на помощъ на работата, понеже донася на послѣдната капиталъ отъ когото се има нужда — за да произвежда.

За неизлишно и разумно е отъ наша страна да посочимъ кои сж биле дѣйствителнитѣ лоши условия, които сж задушавали бързото и нормално развитие на кредита въ България. Прѣди всичко да разгледаме националната ни сигурност. Монетеско е резюмиралъ сигурността съ тѣзи думи: „Една земя не се обработва, защото е плодотива, но защото е свободна“ — като разбира подъ „свобода“ — сигурността (политическа свобода). Прѣвъ времето, когато сигурността не сжществуваше въ България хората прѣобрѣщаха въ злато или сребро цѣноститѣ, които се натрупваха. Българитѣ натрупваха богатството си подъ форма на прѣдмети лесно прѣносими, които сж имали голѣма стойностъ подъ малкъ обемъ — но пъкъ, който не е служилъ за създаването на нови богатства. По такъвъ начинъ спестовността, както ний я разбираме не сжществуваше за българитѣ. А пъкъ капиталиститѣ се образуватъ винаги благодарение на спестяването.

Прочие изобилието, или скудността на спестяването и на капитала завися отъ градусъ на сигурността. За да живѣятъ и развѣтватъ върху цѣлата повърхностъ на една държава индустрията или земеделѣцѣ, щото земята да бѣде плодотива и възможна, работницитѣ да могатъ да употребяватъ своитѣ сили и способноститѣ си, своитѣ капиталы, земеделѣцѣтѣ своитѣ земи, своитѣ гори, лѣсове, минни, щото и спестовността да функционирва за да се образуватъ и капиталъ — прѣди всичко трѣбва сигурностъ (свобода). България тиражирирвана подъ турското иго, живѣше постоянно подъ единъ страхъ и навсѣкждъ гдѣто човѣкъ се бои, се съмнява отъ резултата на работата си, той работи колкото се може най-малко той економисва малко. Ний ще повторимъ, че прѣвъ това време капиталиститѣ не сжществуваша почти за България. А само съ помощта на капитала културитѣ могатъ да се разпространяватъ и да се подобряватъ новитѣ приеми, изкуствата да поучатъ своитѣ приложения — това е винаги съ помощта на капитала — да могатъ пжтищата да се строятъ и усъвършенствуватъ, моретата да се прѣплуватъ и търговията по такъвъ начинъ може да расте и процвѣтѣва, а просвѣтителната наука и морала да може да се разпространява. Капитала, е казалъ Росси, е материалния животъ на държавитѣ, мѣрка на тѣкната цивилизация и на тѣхния прогресъ. Капитала подъ съ различни форми турга въ движение, сжживѣва и удвоява социалнитѣ сили. Това е съ помощта на капитала — хората се приближаватъ... вкусветѣ се умножаватъ и човѣкъ малко по малко се дига по стълбата на нуждитѣ и наслаждениата си. Отъ това прѣвъзходството на единъ народъ отъ другъ — има за мѣрка или характеристика — натрупаната парѣ. За щото това прѣвъзходство е длжжи на интелигентността на капиталиститѣ, на положението, на индустриалното или земеделѣцкото законодѣлство на търговскитѣ дружества, на кредитнитѣ учреждения, които иматъ за главна цѣль да разпространяватъ капитала.

По кѣсно виждали, че политическото положение у насъ се подобрява и въ сжщото време ний забѣлжаваме, че всичко къмъ добро се видоизмѣня. Ний видѣхме, сжщо какъ кредитнитѣ учреждения, двѣтъ ни банки сж запознали своитѣ опе-

рации и своето развитие крачка по крачка. Капиталиститѣ, които ний срѣщаме по нататѣкъ нѣматъ нуждата похватностъ и главно интелигентностъ, качества, които сж много важни и нужди за доброто развитие на кредита. Видѣхме даже какъ много прѣдприятия бѣха започнати и ако не бѣше Народната банка, която бърже схвана опасното имъ положение и имъ се прѣтече на помощъ, тѣзи започнати прѣдприятия, които бѣха отъ голѣмо значение за нашата нова възраждающа страна, понеже бѣха единствено прѣдначени да подобрятъ вжтрѣшния трафикъ, не щѣха да бждатъ при-вжтрѣшени.

Всичко тѣва, ний посочва на очевидностъ — голѣмитѣ мжчнотия, а въ сжщото време голѣмата роля — които сж имали въ течение на развитието на нашитѣ кредитни институти. За нещастие като нова страна, дълго време подъ дивото иго — и противодивизионанитѣ турци, България въ минало (па даже и днесъ малко) е страдала сжщо отъ липса на хора съзнателни и интелигентни, а сжщо и добръ опитни и въ случая банкови чиновници, които да сж изпълнявали добросъвестно своитѣ работи, нѣщо повече политически страсти често сж се бъркали и въ банковото дѣло и сж правили още по мжчно избора за добри чиновници. Но надѣваме се, че това положение на нѣщата е прѣходно и е единъ простъ исторически фактъ отъ бързото сформироване на кредитнитѣ ни институти. У тѣхната обаче е наложена вече, като се вижда, че персонала се по-стабилизира — и то слѣвъ като прѣминаха много отъ подготвенитѣ чрѣвъ специални изпити за които централната дирекция назначаваше комисии отъ висши чиновници и други компетентни личности.

Н. Каранецевъ.

Потрѣбителна кооперация въ Габрово.

До сега такава нѣмаше. Това би се нарекло отъ нѣкои странно явление. Габрово, което по начинание отъ промишленъ характеръ, претендира за първостепенно мѣсто въ страната ни, чакъ сега се сдобива съ потрѣбителна кооперация.

Странно би се сторило това само на ози, който повърхно е запознатъ съ живота и миналото на този индустриаленъ центъръ.

Още прѣди 10—15 години, когато занаятитѣ срѣщаха голѣми спѣнки въ нагаждането си къмъ новитѣ условия на производството, пазаръ и животъ, когато индустрията бѣ въ началния си стадий и търговията въ своя устремъ, сѣ една дума още при началото на своя просперитетъ, Габрово плати данъ на кооперативната идея. Не трѣбва да се депуца, че послѣдната не е могла да азсѣгне уже закоравѣлото, споредъ нѣкои, отъ спекулативни материални интереси сърце на габровеца. Не бива да се допуца така сжщо, че сърцето на промишленитѣ габровски свѣтъ, е наистина покварено отъ стремекъ за материално засилване. По онова време, за което е рѣченъ, въ Габрово се направи сериозенъ опитъ да се открие производителна кооперация. По причини, които вредъ сж прѣпятствували на кооперативитѣ, този опитъ пропадна. Габровци, не виждали или тѣвърдъ рѣдко виждали неуспѣхъ, се силно разочароваха. Не се минава обаче, много време и ето правятъ се вече нови опити въ това отношение. Сжщо неуспѣхъ. Нова причина за неуспѣхъ тѣ виждатъ въ послѣднитѣ опити — невѣрностъ на кооперативитѣ, едни къмъ други. Тази причина като че засѣча другитѣ причини и габровци, забравяятъ първитѣ и новитѣ несполучливи опити. Тѣ се рѣшаватъ да се борятъ срѣщу най-голѣмия врагъ на кооператизма — лѣжата, измамата егоизма на аличността, която се прѣвъзгласява за кооператоръ.

Така изникватъ нѣколко вече производителни кооперации — работилници, фабрики. Тѣ отиватъ много добръ, завидно — една даже блѣскаво. За потрѣбителна кооперация не е правено опитъ.

Габровци, увлечени въ индустрия, занаяти и търговия, най-сетѣ слѣвъ успѣха на производителнитѣ си кооперации, слѣвъ успѣха на потрѣбителнитѣ другадъ, пристяжатъ къмъ откриване на първа потрѣбителна кооперация въ града си.

Фактътъ, че до сега не е открита такава, освѣтъ другото говори, че габровци не сж тѣй сжперници въ харчоветѣ си, както на подобивъ обичатъ въ разговори да ги прѣдставятъ, инѣкъ тѣ не щѣха да бждатъ изпрѣварени съ потрѣбителни кооперации отъ села и градове, много по-назадъ стоящи въ икономическо отношение. Прѣди войната между частъ отъ габровската интелигенция се кроилъ планъ за потрѣбителна кооперация. Сега се дава изразъ на по-ранни кроежи. По покана на група граждани и чиновници свикватъ се на 31 мартъ т. г. въ мжжката гимназия оѣзби, които бѣ интересувала една потрѣбителна кооперация. Отоаватъ се значително число заинте-

ресовани. Слѣвъ разисквания, доста оживени и продължителни, въ които, то се знае, сж били казани и псимистични думи, събранитѣ рѣшаватъ да открѣятъ въ Габрово потрѣбителна кооперация.

Акцинтѣ на кооперацията ще иматъ стойностъ 50 лева. Нѣкои кооператоръ не може да взема повече отъ 5 акции. Избрана е комисия, която да уреди прѣдварителнитѣ работи — изработване уставъ, да наеме здание, да проучи и прѣдстави на общото събрание всички особени условия, които ще засѣватъ кооперацията. Лицата, съставлящи комисията, сж извѣстни по своето усърдие, точностъ и даже енергичностъ. Струва ни се, че даже личнитѣ усилия на членоветѣ отъ тази комисия биха дали животъ на една потрѣбителна кооперация въ Габрово. Толкова голѣма е вѣрвата ни въ тѣхъ.

Несъмѣнно, че това добро дѣло ще срѣщне още въ началото спѣнки — мнозина неработящи ще го леко критикуватъ, съ неподвижна мисль хора въ него нийто добро не ще виждатъ, „занинтересовани“ — кривоизбиращи личнитѣ си интереси ще го атакуватъ. Може ли, обаче, това да плаши хора, които съзнаватъ, че вършатъ право дѣло, че сѣ инициативата „си себе и другиму сж полезни“.

Нека не забравимъ, че кооперацията изобито носи не само материални, но и морални изгоди за членоветѣ си, па и за обществото.

Не само икономии, значително, въ разходния домашенъ бюджетъ на всѣки кооператоръ, но и съзнание, че сме се издигнали надъ дребното, че сме се довърлили на другото, който сжщо се е повѣрилъ намъ. Болшинството потрѣбителни кооперации — особено, като се засилватъ материално съ излизанитѣ отъ печалбитѣ си, мѣрятъ осжществяване на общо полезни начинания.

Неизбoими сж ползитѣ отъ кооперативитѣ.

Ще успѣятъ ли чутовнитѣ габровци да създадатъ и закрѣпятъ първата потрѣбителна кооперация въ града имъ или ще оставятъ да пропадне послѣдния опитъ да се създаде такава?

Ние вѣрваме, че инициаторитѣ, комисията и обществото, ще окрасятъ Габрово съ още едно хубаво дѣло.

Подготвката на търговскитѣ ученици въ Германия.

Извѣстно е, че търговията се явява като единъ отъ можкитѣ фактори за забогатяването и стопанското развитие на всѣка една страна. Търговията диринови пазари, създава нови отношения и закрѣпва икономическото състояние на нацията. Трудоветѣ отъ пионеритѣ на търговията: експортъора, импортъора, комисионера и търговския служащъ, даватъ голѣми успѣхи въ областта на международната конкуренция. Това е отиванъ схванато въ Германия — нийгдъ тѣй голѣмо внимание не се обръща на подготовката на търговскитѣ ученици, както въ тая страна. Въ Германия развитието на търговското образование върви паралелно съ развитието на индустрията и техническото образование, които иматъ прѣд-назначение да бждатъ прилагани въ практика, на дѣло. Нѣмскитѣ гражданитѣ не ще ни трукъ, ни разходи за прѣуспѣване въ образованието на своитѣ синове. Но той ги подготвя за реалния животъ, и затова той изкарва техници, търговци и занаятчици, майстори въ своето дѣло.

Търговската кариера, напримѣръ, въ Германия се счита за толкова почетна, колкото и професията на медика, юриста, инженера и др. Мнозина младежи сж срѣдно образование съ охота се посветяватъ на търговията, като прѣдварително завършватъ специалнитѣ търговски курсове, въ които придобиватъ нужната практическа подготовка. Всѣки младежъ, прѣди да заработи като самостоятеленъ търговецъ, постѣпва при нѣкоя търговска кжща, като търговски ученикъ (Lehrling) гдѣто му се дава случай да опознае всичкитѣ търговски манипулации. Този институтъ много схожда съ институту на аптекарскитѣ ученици у насъ.

Търговскитѣ ученици, освѣтъ че прѣвъ дѣня работятъ въ кантората или магазина, но вечерта сж задѣлкени да посѣтуватъ тѣй наречени вечерни търговски училища, въ които се прѣподаватъ главно: книговодство, търговска аритметика, кореспонденция, канторна работа, чужди язици и др. Въ тия вечерни допълнителни училища, често се срѣщатъ и самостоятелни търговци, дошли да полѣнятъ сжщо своето образование.

Разнитѣ обществени корпорации, общинитѣ, окръжнитѣ свѣтъ и пр. указватъ своята материална и морална поддрѣка на всѣки нуждающъ се отъ тоя родъ образование.

Държавата сжщо съдѣствува за разширяването на търговското учение въ страната чрѣвъ редъ мѣроприятия. Така напримѣръ: търговско ученицѣ се ползватъ съ

ТЪРГОВСКИ БЮЛЕТЕН

облегчения при отбиване воената си повинност, освобождават се пръв това връме от плащане данъци разни налози, такси и пр. Даже в Германия владението на два чужди езика дава правата при отбиване воената повинност на младежи с завършено сръбско образование.

Търговските ученици, след като с пръстоял при нѣкоя търговска кѣща опрѣдѣленото число години, и сѣ завършили курса на допълнително търговско учение, след това вече имат право да се титулират търговски служаци (Angesellter) и да постѣпват сѣ заплати при всѣка търговска фирма.

Обикновено, търговските служаци отиват след това в странство (Франция или Англия) и постѣпват там при нѣкоя реномирани търговски фирми на задгранична практика. По тоя начин тѣ непосредствено усвояват чуждия език, мѣстните търговски отношения, обичаи и живота на страната. Това странстване е за тѣх повече школа, която ги усъвършенствува и тѣй подготовени след 1 или 2 (даже и повече) години, тѣ се завръщат в отечеството си на работа пълни със опитност, знания, енергия и творческа дѣйност в областта на търговията и индустрията.

С. К.

ВЪНШНИ СВѢДЕНИЯ.

Бюджета на Сърбия.

Съгласно първите извѣстия върху поднесения на скупщината бюджетъ за 1914 г. (3-ий февруари) редовните разходи на Сърбия възлизали на 202,882,096 динара, а редовните приходи на 207,483,538. За извънредни разходи се прѣдвиджало 10,978,771 динара, а за извънредни приходи 6,452,440 динара.

Отъ тоя бюджетъ новитѣ земи погълтали около 60 милиона, а м-ството на войната — 54,335,159 динара. Последната цифра, очевидно, не е окончателна. Така „Радничке Новине“ отъ 24 февр. явява, че военния министъръ поискал отъ тая на финанситѣ извънреден кредитъ отъ 7½ милиона динара за „технически нужди“ въ новитѣ земи. Тѣй че сръбския бюджетъ тая година е съ 84 милиона повече отъ прѣдшествуващия.

Годишниятъ разходи за инвалиднитѣ пенсии възлизатъ на 7,200,000 динара. За покриването имъ правителството мислѣло да въведе новѣ данѣкъ отъ 6 динара на глава и 23½ врѣшнина.

За бюджетопроекта за сѣщата година общата сума на прѣвитѣ данѣки, които още се събиратъ въ новитѣ земи, възлиза на 21,200,000 динара. Въ разнитѣ околии на данѣкоплатецъ се пада между 12 и 1590 динара.

Ромжиската индустрия.

Ромжия, прѣдимо земледѣлска страна, почва, особено напоследѣкъ, все повече и повече да се индустриализира. Тукъ сѣ открили недра на Меркурий, силистра, асфалтъ, сѣра, мѣдъ и т. н. Отъ фабричната индустрия на първо мѣсто изпѣкватъ фабрикитѣ за захаръ, брашно, кинѣ, стѣкло, дистилация, бира и т. н. а, при това ще се използватъ вече и воднитѣ сили на Карпати. Петролититѣ полета, сѣ центъръ окрѣжа на Прахова, заематъ едно пространство отъ 100,000 хектара. Богатството на Ромжия отъ кѣмъ газъ ще придобие още по-голяма важностъ, когато газътъ почне да се употребява като гориво въ всичкитѣ мащини, първи примѣръ въ каквато посока даде Англия.

Ромжиското правителство отъ нѣколко години насамъ трѣскаво умножи обществентѣ постройки и направи голѣми усилия за да привлече чужди капитали въ страната.

Гръцкитѣ търговски камари.

Съгласуванъ на 1-и Мартъ т. г. законъ ще се откриятъ търговски камари въ центроветѣ на всѣки окрѣгъ въ Гърция за покровителствуване, насърчаване и засилване на грѣцката търговия и мѣстна индустрия. Тия камари, вѣнъ отъ други права и задѣлжения, ще иматъ за специална задача проучването на търговски и индустриални въпроси; ще се произнасятъ по всички правилници и обичаи досѣжно търговията, индустрията и търговската мащина и ще дѣйствуватъ като съвѣщателни тѣла на Министерствата за „народната икономия“ (търговията) и финанситѣ. Ще публикуватъ ежегодно статистики по движението въобщо на търговията и сѣ позволено на правителството, че прѣдприематъ управлението на постояннитѣ изложби, това на продажбени тѣзали и общитѣ складове.

Всички търговски спорове, които съгласно закона сѣ прѣдметъ на арбитражъ, въ бѣдаче ще се присъждаатъ отъ казанитѣ камари чрѣзъ избрани, специално за всѣки отдѣленъ случай, арбитражи, които ще сѣдѣтъ по скоро възъ основа на търговскитѣ обичаи, отколкото възъ основа на строгото съблюдаване на закона и прецедентитѣ. Рѣшенито имъ ще бѣде окончателно, ако тѣй сѣ приелъ прѣварително самитѣ страни въ процеса. Въ противенъ случай, рѣшенито на арбитражъ

ще се апелира въ апелативния сѣдъ вѣтрѣ въ 30 дни. По тоя начинъ се опростява процедурата и ускорява рѣшаването на тѣх чувствителнитѣ въ това отношение спорове.

Сѣшия законъ прѣдвиджа учрѣждане търговски грѣцки камари и въ странство подъ юрисдикцията на респективнитѣ грѣцки консулства.

Първата търговска камари ще се учрѣди въ Пирей, която и ще служи за моделъ на останалитѣ.

хромикс

Електрическата инсталация въ Бургасъ.

Министърътъ на желѣзницитѣ е назначилъ комисия, на която е възложено да опрѣдѣли мѣстото, върху което ще се инсталира електрическата централа за освѣтлението на бургаското пристанище. Машинарията на въпросната електрическа централа, както вече съобщихме, бѣ прѣдначена за централата на варненското пристанище, но понеже последното ще се освѣтлява отъ общинската електрическа централа, сѣщата машинария ще се инсталира въ Бургасъ.

Конференцията въ Земл. Банка.

Тия дни въ централното управлѣние на Б. З. Банка въ София бѣха свикани нѣкои отъ по-вѣститѣ банкови чиновници на конференция. Въ тая конференция се е разисквалъ главно въпроса за нуждата отъ една анкета на земледѣлскитѣ стопанства въ страната, отъ гледището на засилването земледѣлскитѣ кредитъ при Б. З. Банка. Следъ обстойно обсъждане на въпроса, конференцията е рѣшила да се извърши такава една анкета.

Подробнитѣ прѣдизиранието на анкетата ще се опрѣдѣлятъ отъ централното управление.

По таксуване вагоннитѣ пратки отъ гара Ломъ до пристанището и обратно.

Съгласно заповѣдта г-на Министра на желѣзницитѣ и пр. отъ 1-и априлъ ст. т. г. за прѣвозъ на пълни вагонни пратки отъ гара Ломъ до пристанището въ сѣция градъ или обратно, ще се прѣсметатъ следнитѣ прѣвозни такси:

1) За вагонни пратки, пристигнали въ станция Ломъ и таксувани отъ нѣкоя ж. п. станция до Ломъ или обратно, за натоваренитѣ въ пристанището Ломъ и назначени за нѣкои станции отъ гара Ломъ пълни товари, ще се събиратъ, независимо отъ естеството на стоката, следнитѣ опрѣдѣлени такси:

а) По 500 лева за 1 вагонъ съ товаръ до 10500 кр. б) По 750 лева за 1 вагонъ съ товаръ до 15750 кр. в) 1000 лева за 1 вагонъ съ товаръ по-голямъ отъ 15750 кр.

2) За натоваренитѣ въ гара Ломъ и прѣддени за изпращане до пристанището само, или обратно, за натоваренитѣ въ пристанището и прѣддени за изпращане само до Ломъ—гара вагонни пратки, дѣто ще се разтоварятъ, прѣвозната такса ще се прѣсметѣ по съответнитѣ цѣни на вѣтрѣшната сточна тарифа за 8 тарифни километра.

Станция Ломъ ще прѣсметѣ такситѣ по точка 1) въ оригиналнитѣ документи на праткитѣ, а именно: за пристигналитѣ пратки, въ товарителницата и извѣстие, като добавѣчни при пристигането; а при изпращането — въ товарителницата и въ товарното писмо. Такситѣ подъ точка 2), ще се прѣсметѣтѣ като редовно прѣвозни такси, съ товарителници и товарни писма отъ Ломъ или обратно за Ломъ.

Телеграмата на главната дирекция, отосиделно таксуване праткитѣ отъ Ломъ станция до Ломъ пристанище или обратно, за 8 клм. безусловно, се отбѣнява.

Законопроектъ за минитѣ.

Отъ законопроектитѣ, които е приготвило Министерството на Търговията, Промислеността и Труда, само тая за Минитѣ ще бѣде внесена за разглеждане въ настоящата сесия на камарата. Останалитѣ законопроекти ще бѣдатъ внесени на разглеждане прѣвъ октомврийската сесия.

Утвърденъ бюджетъ.

Министърътъ на Търговията е утвърдилъ вече бюджета на бургаската търговско индустриална камара, съ извѣстни съкращения.

Д-ръ Златаровъ и дѣйността му.

Неупоримо е, че Д-ръ Златаровъ като администраторъ и ръководител на дѣлата на камарата е далъ доказателства за вѣщността си. Но той е лакомъ, завистливъ и егоистъ (злюбенъ до безподобие) и сѣ това проявитѣ му дѣрби се затѣмняватъ. Най-напрѣдъ той не е оставилъ ни едно отъ прѣдставителитѣ на икономическата наука неоскърбенъ, не остави ни едно печатно издание незабѣгнато и неучтено, не остави мѣсто неизползвано за себе си, за джоба си, за спи-

санието си. Отъ 1911 година има единъ протоколъ за раздаване субсидитѣ, който е незабѣгнато пѣтно въ дѣйността на Д-ръ Златарова. Сега прѣвъ войната има факти, които грозно квалифициратъ моралната му личностъ. Когато хората се биеха на бойното поле, той си устроиваше самокомандировки. Херцеговинската анкета коштува на камарата 4000 лева, но не въ полза на камарата, а въ полза на Д-ръ Златарова джобъ. Освѣнъ пѣтнитѣ, той е вземалъ и по 70 лева дневно. Такива дневни сѣ опрѣдѣлили да взема и въ прѣдстоящата командировка въ Парижъ, която, собствено, е повдигнала и бурята отъ негодование сръщу него. Въ умѣнето си да спекулира и експлоатира, той дои много крави: ежедневно почти си устроива пѣтешествия въ разни мѣста на района, пѣтува въ III класъ по желѣзницата, а получава пари за I класъ, плюсъ дневни по 70 лева; загнѣдилъ се е въ Индустр. Съюзъ съ 200 лева мѣсечна заплата, безъ да работи каквато и да било работа; използва всичкитѣ материяли на камарата за личния си органъ „Народно Стопанство“, а ги крие и скѣпи за другитѣ вѣстници; експлоатира безплатно труда на подчиненитѣ си въ списването на органа му; печата брошури съ сръдствата на камарата, а дава ги като приложение на списанието си. Така направи и съ рефератитѣ по тютюневата култура и тютюневата търговия — една неговъ, другия на г. Кр. Чапрашиковъ. Брошурата за Босна, съставена не по лични изучавания, а компилирана отъ разни брошури, купени съ паритѣ на камарата, бѣ сѣщо така разпространена като приложение на списанието му, следъ като бѣ напечатана съ паритѣ на камарата и пр. и пр. Струмишката ненавѣрменна и свѣршено безполезна командировка пакъ бѣ да се отволи апетита на г. Д-ръ Златарова и той бѣ само, който изпечелитѣ отъ нея. Всичко това е плодъ на корупцията, която тоя дѣятел е насадилъ въ камарата.

Чѣрти отъ финансовото положение и икономическия подъемъ на сѣсѣдитѣ ни следъ войната. Подъ това заглавие чиновника при бюрото на пресата въ вѣщното министерство д-ръ С. Табаковъ е издалъ една книга, въ която се рисува финансовото положение на нашитѣ сѣсѣди, главно Ромжия, Сърбия и Гърция и какво вършатъ за стопанския си подъемъ глѣдъ балканската криза. Понѣже твърдъ интересно и важно е за насъ, гражданитѣ на ограбена България, да знаемъ какво вършатъ нашитѣ сѣсѣди, които сѣ за прѣтнали не само да наваскатъ ефтинитѣ си усилия и жертви прѣвъ балканската война, но и да се издигнатъ дваждъ повече финансово и икономически, ние въ отѣла ще дадемъ редъ извадки отъ тая интересна книга.

Отчуждени имоти за шосета. Излѣзълъ е указъ съ който се отчуждаватъ за държавна и обществена полза частнитѣ недвижими имоти, завезети за нуждитѣ на държавнатѣ или общинскитѣ шосета въ цѣлото царство.

Държавнитѣ жребци. Напоследѣкъ се засилва интересътъ на земледѣлцитѣ къмъ собственитѣ имъ нужди, както и желанието имъ да се собиатъ и да произведатъ по-доброкачествени разплодни, по-производителни добитѣкъ. Цифритѣ за функционирани нѣ държавнитѣ складове за жребци сѣ въ това отношение твърдъ характеристични. До като въ 1895 г. сѣ дѣйствували въ страната само 19 държавни жребци, които сѣ покрили всичко 247 кобили, въ 1900 год. сѣ дѣйствували вече 252 жребци и сѣ покрили 8180 кобили, въ 1905 год. — 300 жребци, покрили 13,206 кобили и най-сетнѣ прѣвъ последната нормална година въ страната сѣ дѣйствували 355 държавни жребци, които сѣ покрили 16,625 кобили. Трѣбва да се отбѣлжи, че прѣвъ последнитѣ години търсенето на доброкачествени жребци е извънредно голѣмо и че по липса на жребци това търсене не можа да бѣде задоволено.

Митница въ Акчаръ. Министерството на финанситѣ е разпоредило да се открие митница въ с. Акчаръ, на Дунава, видинско, само за износъ и крайбръжно прѣнасяне на дърва.

Книжнина. Излѣзълъ отъ печатъ третия брой на списанието „Извѣстия на Бургаската Търговско-Индустриална Камара“ съ слѣдното съдържание:

1) Въпроса за откриване нови пазари за нашата индустрия. 2) Варненската търг.-индустр. камара по въпроситѣ на желѣз-пѣтнитѣ тарифи и бѣдащето на зр. Варна. 3) Засѣдания на бюрото. 4) Текущи работи: а) делегации и депутации отъ страна на камарата; б) удовлетворено искане на камарата; в) ходатайства на камарата по въпроситѣ: разширение района на камарата, ре-

жима на тютюня, създаване комитетъ за подготовка сключването на търговскитѣ договори, за участieto на провинциалнитѣ камари въ индустриалния свѣтъ и за измѣнение закона за митницитѣ. 5) Тютюневия въпросъ въ Египетъ. 6) Българското брашно на близкия изтокъ. 7) Рапортитѣ и кореспонденции: а) търговията съ зеленчуци въ Александрия, б) търговията между Сърбия и Турция, в) търговски вѣсти изъ Русия. 8) Официални съобщения и информации. Овеския пазаръ. Вносъ на браш на въ Египетъ. Книжнина. Износъ и вносъ прѣвъ Бургасъ, пристигнали и изнесени храни и параходна служба.

ЗЪРНЕНИ ХРАНИ.

Бургаско тържище.

Бургасъ, 15 Априлъ 1914 год.

Зимница. Положението е сравнително вчера за лекитѣ стоки повишение 10 ст., а тежитѣ безъ измѣнение. Продадени 19 вагона по 1810 лв. за 55½ либри отъ гара Харманлий; 1865 лв. за 58½ либри отъ гара Михайлово; 1880 лв. за 59½ либри отъ гара Раковски; 1910 лв. за 61½ либри отъ 1920 лв. за 62 либри отъ гара Карнобатъ.

Жито. Безъ измѣнение. Продадени 3 вагона по 1940 лв. за 60½ либри отъ гара Раковски.

Ржжж. Повишение 10 ст. продадени 5 вагона по 1470 лева.

Ечемикъ. Продадени 2 вагона по 14 лева отъ гара Т. Сейменъ.

Царевица. Повишение 10 ст. Продадени 6 вагона по 1175 лева отъ гара Раднево до 1220 лева отъ гара Михайлово.

БРАШНА

Бургасъ, 15 Априлъ 1914 год.

№ 0 74-килогр. торба лв. 19—
1 — — — — 18'50
2 — — — — 16—
3 — — — — 16—
Трици едри „ 10—
Марди „ 10'50

Мелница Синове Ив. х. Петрови

КОЛОНЦАЛНИ СТОКИ.

Бургасъ, 15 Априлъ 1914 год.

Бургаска дневна пѣция. Цѣни въ брой
Захаръ каси×50 к. др. б. 44'80
„ „×25 к. — б. 22'40
„ келле „ 0'88
„ ситно брашно „
„ пѣсокъ руски „ 0'87
„ софийски „

Кафе Рѣо I 3'12
„ II 3—
„ III 2'90
„ Лаве I 2'95
Кафе Лаве „полу роле“ 2'85
„ I 2'80
„ II 2'65
„ Роле III 3'10
„ II 3'05

Чай I „ 7—8
Чай II 5'50 6—
Чай III 6'20

Масло дърв. Roual айвал. к-о 2—
„ F-Vierge „ 1'95
„ Yierge „ 1'90
„ Superieur „ 1'80
„ E Fine „ 1'75
„ Extra „ 1'70

„ сусамено I 1'35
„ сусамено II 1'33
„ фасично I 1'35
„ сѣнчегледово 1'18
„ памучно американско 1'44

Масло „Прованско“ I 2'05
Маслини Specialité 1'00—0'95
„ Supérieur 0'85
„ Extra-Extra 0'80
„ Extra 0'78
„ Prima 0'75

„ Грѣцъ „Volos“ 1—
Сардели „Sultaines“ 57—
„ Floréal см. 56—
„ „ 52—
„ Норвежки „Succé“ 1/2 76—
„ „Mira“ 21/мм 38—
„ „ 27/мм 45—
„ „Vedding“ 1/2 78—

Сардели „Херинги Филети“ кутини-ко кутини 9'500
Зардели съ томати „Susanne“ 45—
„ „Lamotte“ —

Сардели Португалски: Seres 40 м.м. 59'50
„ 30 м.м. 49—
„ 30 м.м. 49'50

Риба торции чифта 5—
„ лаверда к-о 1'50
„ хамсия европейска 1'40
Сапунъ „печень“ „Tiebauchon“ 1'20
„ „Свѣщъ“ 1'21

Сапунъ Холандски „Deker“ каси 144 таблети по 200 гр. 36—
„ 144 „ 250 „ 43—
„ 144 „ 285 „ 48—
„ 144 „ 300 „ 50—

Оризъ Ризонъ I торба 57—
„ Женев. I к-о 51—
„ Фиуме блѣзъ едръ топч. 44—
„ „жель“ к-о 43'44
„ Триестъ № 602 к-о 484—
„ англ. Rangoun тор. № 3'39—
„ Пловдивски I к. —

Шоколадъ „Caillet“ К-о 6—

„ Beuzborp кутия 6'60
„ Martiam К-о 6—
„ Kohler K. 5'80
Лимони турски каси 13'50
Портокали Тарабулунъ 14'50
„ Яфа“ 14'50
Лимони Италиански 300 бр. 17—
Бисквити Cosle „пакетъ К-о 2'55
„ насипвани въкутини 2'40
Флорети „Car C-о“ 2'85
Бананети 2'85
Банани кутия 250 броя 6'90
Спиртъ руски улидовка литра 2'55
Бахаръ 1'40
Анасонъ новъ I стока акѣзка 0'80
Пиперъ червенъ I Солунски 1'30

II
Пиперъ черъ 1'90
Кимбонъ I новъ 1'20
Леблени Елеме I 0'65

„ сѣра —
Лимонъ тозу кристалъ 4'20
„ обикновенъ 3'90

Свѣщи Gouda 4 к. VI каси 6'40
„ 10 кгр. 16—

Нишадъръ буци 1'50
Нишадъръ калпи Salamas к-о 1'40
Сола бикар. ekstra к-о 46 в. 1'55
Сола за пране 100 кгр. вар. 15—

Синъ камѣкъ к-о 0'70
Рафия I (лика) к-о 0'92
Рафия II „ к-о 0'83

Локумъ „ обикновени 1'05
„ „ 1'00
„ „ 1'00
„ „ 1'00

„ челикъ к. 5 об. —
Мандарини врѣзка 1'50
Таманъ I extra 1'30

„ II ред. к-о 50 к-о 1'30
Циментъ Беочинъ к-о 150 кгр. 13—
Бѣл. циментъ „Левъ“, 100 кр. л 20—

Газъ батумски каси 11—
Газъ въ каси д-во Нафта 11—
Газъ американски 11—

„ ромжиски 11—
Соль Тунизка сто кгр. 14'20
„ Анхилска 13'50

„ Атанаскойска 14'50
„ Ситна (бита) 9'50

Зачка гол. варели к-о 0'14
„ мал. 0'25

Стипча голѣми варели „ 0'28
Стипча ситна „ 0'30

Смокини торби Смирна 60—
Смокини каси на върви I 66—

Грозде черно сухо к-о 84—
Грозде бѣло сухо I к-о 88—
Грозде черно кѣрѣзъ въ каси к-о —

Рошкови критики 0'24
Таханъ I к-о 1'20

Халва мѣстна „ 1'10
Кесии книжни —50

Хартия амбалажна „Патентъ“ 0'46
„ „Шренцъ“ 0'38

„ жѣлта сламена 0'38
Макарони Италиански на пакетъ 1/4 1/2 1/4 0'88

Макарони насипани каси 10 к. 8'5
Фидета „ 8'5

Воскъ чистъ пчеленъ к. 5'30
Пирафинъ „ 0'83

Метли кѣщни (сто) 40—
Желѣзо шведско, кѣса врѣска к-о 0'34

„ табанѣжци и обло к-о 0'23

„ 0'23

„ 0'23

„ 0'23

„ 0'23

„ 0'23

„ 0'23

„ 0'23

„ 0'23

„ 0'23

„ 0'23

„ 0'23

„ 0'23

„ 0'23

„ 0'23

„ 0'23

„ 0'23

„ 0'23

„ 0'23

„ 0'23

„ 0'23

„ 0'23

Лозарии!

Отнесете се за възобновяването на вашите лозя към големото лозарско заведение на

Nyacinthe Raymond

кавалер на „земледѣлска заслуга“ въ КАРПЕНТРА
което притежава най-хубавите пипиниери въ областта.

Прѣдставител на царство България: ЛЕОНЪ Х. БАСАНЪ.
Ул. „15 Ноември“ № 9 София.

КРЕДИТНА БАНКА

BANQUE DE CRÉDIT.

АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО.

Напълно внесен основен капиталъ 3,000,00 лева.

Централа София, Клонове въ Русе и Варна.

Кореспонденти въ всички по-важни градовете въ България и странство.

ПРИЕМА ЛИХВЕНИ ВЛОГОВЕ

Безсрочни... съ 4% годишна лихва
Суми по голѣми отъ 10,000 лв. по споразумение
съ опредѣлени срокове

Открива текущи сметки. Скотира търговски портфейл и отпуща суми срѣщу депозиране на такъв.

Инкасира мѣстни и чуждестранни полици.

Издава и купува чекове за странство и България.

Купува и продава цѣнни книжа, изпълнява поръчки на чуждестранни борси. Приема цѣнни книжа за пазене.

Авансира суми срѣщу цѣнни книжа, стоки и цеси на земания отъ държавни учреждения.

Дава гаранции за търгове. Издава акредитиви и кредитни писма за всички по-важни градове въ свѣта.

Адресъ за телеграми: „КРЕДИТБАНКЪ“.

В. Рашеевъ & С. Стомоняковъ
РУСЕ

Депозитъ отъ
Колониални стоки
Самовари Баташева
Чай Губкинъ Кузнецова
Французски вина, коняци, ликери и пр.
Шампанско „Mumm & Co“
Руски спиртъ
Английски камени въглища, Коксъ, Антрацитъ и пр.
Книжки и канцеларски стоки.

БЪЛГАРСКО АКЦ. ИНДУСТР. КЕРАМИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО

София, ул. „Площадъ Бански“ № 5.

Фабриката на дружеството (при гара Новоселци, софийско и въ градъ Пловдивъ) произвеждатъ:

Тухли обикновени, дупчени за балкони, клинкери, огнеупорни отъ всякакъв видъ и форма, за всякаква цѣль: за сгради, сводове, канали, кумини, кладенци и пр.

Хурди отъ два най-употребляеми вида за между желѣзните греди вмѣсто сводове. Керамиди марсилски.

Търби каменни (съ солна глазура отъ вънъ и вътрѣ) за канализация и водопроводи, издържащи водно налягане отъ 7—14 атмосферни споредъ диаметра на тръбитъ. Глинени тръби за дренажъ.

Плочи за третоари, кухни, бани и коридори.
Блочета камени за постилание дворове, конюшни, улици и пр.

Стакети за болонии на градини.
Фаянсови печки обикновени, платирани и майоликови — подвижни и неподвижни, цеминста и машини за кухни.

Разни фаянсови грънчарски изделия като: вази, гърнета, вани, саксии, чаши за млѣко, кафе, и разни видове пловалници (за училища и болници), пепелиници, клонети обикновени и английски и пр.

Гранитни паважи (голѣми или малѣки) за постилание на улици, колони, цокли, стѣпала, бордюри, плочи и чакълъ. Дребенъ и едъръ.

Цѣноразпис на фабриката отъ 1911 г. се изпраща безплатно при първо поискване. — Всички приготвени отъ фабриката ни произведения сж отъ първо качество и сж изложени въ помещението на дружественната канцелария въ София, пл. Бански № 5.

Техническото бюро на дружеството е на разположение на общинитъ, които не разполагатъ съ техническия персоналъ, за даване технически съвети; то се наема да приготвява проекти за канализация и водопроводи, ржководи изпълнението имъ.

Параходно Дружество

Австрийски Флотъ.

Параходитъ на Дружеството пристигватъ отъ:

Триестъ, Солунъ, Деде-Агачъ, Цариградъ въ Бургасъ

всѣка втора недѣля въ 6 часъта сутринта и трѣгватъ сжщия денъ на 5 часъта вечерта за

Кюстенджа и Одеса

(Тѣзи параходи зимно врѣме се отбиватъ и въ Варна).

Отъ Галацъ, Браила пристигватъ въ Бургасъ всѣка втора срѣда въ 11 часъта сутринта и трѣгватъ сжщия денъ въ 8 часъта вечерта за

Цариградъ, Пирея, Патрасъ, Корфу, Бриндизи, Триестъ.

Отъ Одеса, Варна пристигватъ въ Бургасъ всѣки втори петъкъ въ 6 часъта сутринта и трѣгватъ сжщия денъ въ 6 часъта вечерта за

Цариградъ, Дедеагачъ, Кавала, Солунъ, Критъ, Албания, Триестъ.

Прѣскачки истински
V. VERMOREL

Синъ камѣкъ английски
ПРАХЪ ПРОТИВЪ ПЕРНОСПОРАТА

се намиратъ за продажъ

... ПРИ НАЙ ЕФТИНИ ЦѢНИ ПРИ ...

Българското Лозарско Дружество
БУРГАСЪ.

(Акционерно Дрво капиталъ 500,000 лв.).

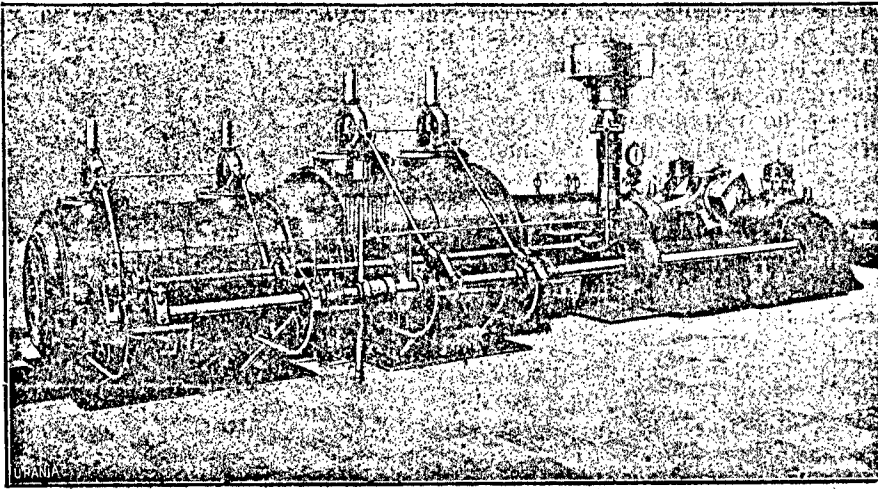
ИСКАЙТЕ ОФЕРТИ.

Starke Hoffman

Hirschlierg—Германия.

най-подходяща и сигурна двигателна сила е

Безспорно

новата вентилна стабилна парна машина

съ и безъ комбинирана конденция — германски патентъ.

Генерално прѣдставителство: Е. Мюлхауптъ С-не Командитно Д-во

Машинна фабрика и желѣзолѣярница,

РУСЕ

БАЛКАНСКО ТЪРГОВСКО И ИНДУСТРИАЛНО АГЕНСТВО

ТЕЛЕФ. № 836-895

СОФИЯ, БУЛЕВАРДЪ МАРИЯ-ЛУИЗА № 43

КЛОНОВЕ: РУСЕ, ПЛОВДИВЪ, БУРГАСЪ

ТЕХНИЧЕСКО БЮРО.

ФАБРИКАЦИЯ НА МАШИНИ

ВНОСЪ НА МАШИНИ

Георги Бези, Синъ & С-не

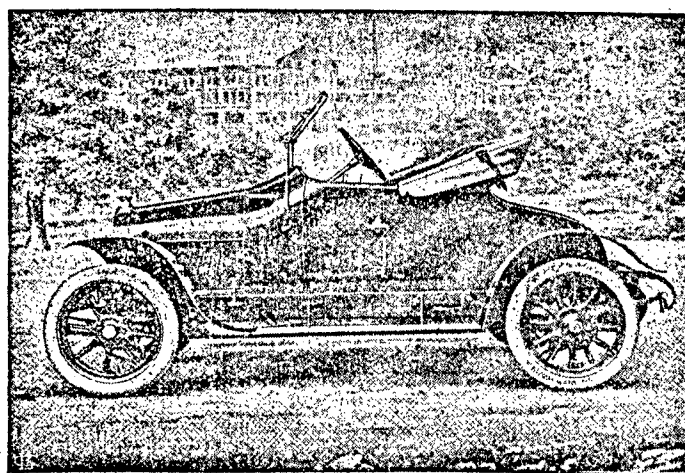
— БУРГАСЪ.

Агентъ на: „Дойче-Левантъ“ — „Линия“

„Мессажери — Маритимъ“

АРМЕНАНЪ — „АДОЛФЪ ДЕПЕ“ & КИЛИДИКИ.

АВТОМОБИЛЪ „OPEL“

„OPEL“

Единственитъ автомобили, които издържаха рекорда на здравината въ продължение на тритъ войни. Тѣ сж именно най-пригоднитъ за нашитъ пѣтища. Никогажъ пѣтникътъ не ще рискува да остане на пѣтя или да изкачва пѣштъ и потикване автомобилъ по нашитъ страшни пѣтища.

„OPEL“ е побѣдителъ на всички други автомобили въ разнитъ международни надбѣгвания и конкурси по издържалостъ и солидностъ.

Главенъ депозитъ у прѣдставителитъ: Л. Шпетеръ & М. Лсковъ
бул. „Дондуковъ“ № 51, София.

Франко-Българска Ипотечна Банка

Crédit Foncier Franco-Bulgare.

АКЦИОНЕРНО Д-ВО КАПИТАЛЪ 20 МИЛИОНА ЛВ. ЗЛ.
СОФИЯ

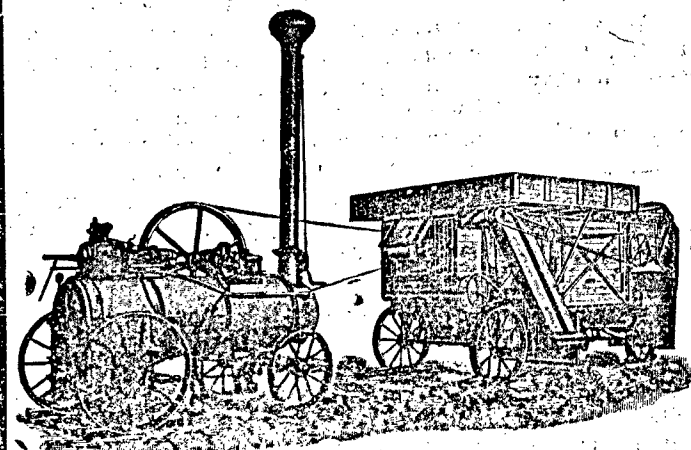
Франко-Българската Ипотечна Банка отпуща заеми срѣщу ипотека на градски и полски имоти въ цѣлото Царство. Тѣзи заеми могатъ да бждатъ краткосрочни до 5 години безъ погашение или дългосрочни отъ 5 до 40 години съ погашение.

Всички заявления за заеми се разглеждатъ и рѣшаватъ въ най-кратѣкъ срокъ. УСЛОВИЯ НАЙ-ИЗНОСНИ.

Свѣдения се даватъ безплатно при първо поискване отъ Дирекцията въ София, площадъ „Бански“ № 2 и отъ прѣдставителитъ въ провинцията.

ПРѣДСТАВИТЕЛИ ЗА БУРГАСЪ: БЪЛГ. ГЕНЕР. БАНКА.
ПЛОВДИВЪ: .

Голѣмъ складъ въ България за: газожени мотори, мѣлници и пр.

Отъ 1911 г. продавамъ вършачки на желѣзни рамки и съ съчмени лагери. Потрѣбно е помалка сила за подкарване, по-малко масло, рѣдко мазане, по-малко гориво, по-рѣдко прѣвозване. Лагеритъ не изгарятъ, остѣта не се изкривява. За офертите отнесете се до фирмата:

НИКОЛАЙ ФЕХЕРЪ & С-не — СОФИЯ.

Прѣдставители за Варненски окръгъ:

И. М. Шернлибъ и С-не — Варна.

На срочни изплащания, съ гаранции и намалени цѣни
СЕ ПРОДАВАТЪ ПРИ

Александръ Краусъ & С-не Русе

ул. Митарна № 10.

най-усвършенствуванитъ нови шевни машини „Silberberg“ които по здравина и практичностъ надминаватъ всички други досегашни системи.

Тия машини шиятъ напредъ и назадъ и сж снабдени съ апаратъ за бродирание.

Голѣмъ асортиментъ отъ всѣкакви видове и системи игли и части на шевни машини. Механици на разположение — Поправки безплатно.

Писющи машини американски „МОНАРХЪ“ и „ЕНДЕРВУДЪ“ дѣятъ ствватъ лѣтко и безшумно най-усвършенствувани.

Най-лѣжки, солидни и елегантни велосипеди
„Cöricke“

Грамофони отъ прочутата фабрика „Lindström“

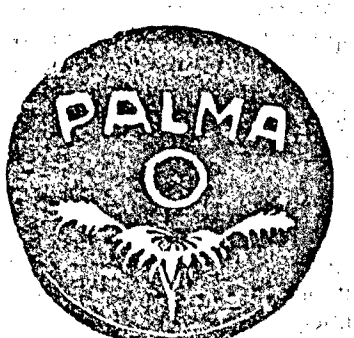
Английски и Руски първокачествени непромокаеми
мушамы и пелерини, твърдъ ефтини.

Галюши шведски и американски.

ПАЛМА

ИСТИНСКИ КАУЧУКОВИ ТОКОВЕ

Намиратъ се за продажъ всѣкъждъ. — Обръщайте внимание на марката.
Главно прѣдставителство за България:

НИКОЛАЙ ФЕХЕРЪ & С-не — СОФИЯ.

Прѣдставители за Варненски окръгъ:

И. М. ШЕРНЛИБЪ & С-не — ВАРНА.

БАЛКАНСКА БАНКА

(Безъ имено Дружество.)

Капиталъ напълно внесенъ 6,000,000 — лева златни.

Централъ: въ София, клонове въ: Балчикъ, Бургасъ, Пловдивъ,

Плѣвентъ, Русе, Варна и Видинъ.

Кореспонденти въ всички по-важни центрове въ България и Странство.

Прѣпържъ въ услугитъ си за всѣкакви банкови операции:

шконтъ и залогъ на търговски полици, аванси срѣщу цѣнни книжа,

стоки, цесии и пр.

Покупка и продажба на цѣнни книжа, дивизи и пр.

ПРИЕМА ВЛОГОВЕ:

На безсроченъ влогъ по 4 1/2 % годишно.

На срокъ 6 мѣсеци по 5 % годишно.

За влогове съ по-дълъгъ срокъ по особенни споразумения.

Прѣпорѣчва особено своя отдѣлъ за купуване

продаване зърнени храни по комисиона.

Тѣхното приемане и манипулиране се извършва съ най-голѣмо

внимание. За прѣдаденитъ и храни съ консигнация. Банката да

ва авансъ при най-благоприятни условия.

Печатница Ст. Д. Боевъ — Бургасъ, телефонъ № 130.